

Alle soorten van Het Leen in boekvorm

Provinciaal Domein Het Leen is één van de best onderzochte natuurgebieden van het Meetjesland. Een eerste overzicht van de soorten die in het gebied voorkomen, werd door Gilbert Van Bastelaere opgesteld in de jaren 1980. In 2010 werd een tweede versie voorgesteld aan het publiek, een project gerealiseerd samen met Natuurpunt Natuurhistorische Werkgroep Meetjesland en met Natuurpunt en Partners Meetjesland. Het aantal waargenomen soorten bedroeg toen iets meer dan 3 000.

50 jaar later

Sindsdien zijn heel wat nieuwe soorten waargenomen in Het Leen. Dankzij de databank waarnemingen.be krijgen we een beter beeld van de biodiversiteit van een gebied. Een nieuwe actualisatie drong zich op. Het feit dat Het Leen dit jaar 50 jaar bestaat als provinciaal domein, was een mooie aanleiding. Vrijwilligers gingen in 2020 aan de slag in opdracht van Provinciaal Domein Het Leen. Door de coronapandemie startten we pas tegen de zomer van 2020 met inventariseren, en dat in beperkte kring. Zelf was ik vanaf dan bijna dagelijks te vinden in Het Leen met een vangnet en fototoestel. Mijn vrouw wist te vertellen dat ik bijna kampeerde in Het Leen.

Ook nieuwe soorten dankzij nieuwe media

Heel wat nieuwe soorten werden waargenomen dankzij de inspanningen van verscheidene medewerkers, werkgroepen en natuurliefhebbers die hun waarnemingen postten op waarnemingen.be. Dankzij Obsidentify, een app op de smartphone waarbij aan de hand van een foto een naam kan geplakt worden op een gevonden soort, werden zo ook veel nieuwe organismen toegevoegd aan de inventaris. Deze app is niet onfeilbaar en controle door een moderator is noodzakelijk, maar op die manier worden wel vaak bijzondere soorten opgemerkt. De niet goedgekeurde en onzekere waarnemingen werden niet opgenomen in de inventaris.

Hoeveel zijn het er nu?

Na de zomer van 2023 overschreden we de kaap van 4 500 soorten ooit waargenomen in Het Leen. Op waarnemingen.be staan momenteel 3 650 soorten, waarbij ongeveer 3 000 soorten waargenomen zijn vanaf 2020. Niet alle vroeger waargenomen soorten staan vermeld op waarnemingen.be, wat niet betekent dat deze resterende 850 soorten niet meer kunnen voorkomen in Het Leen.

Diverse factoren, denk maar aan de klimaatverandering, maar ook het ouder worden van het bos, zorgen ervoor dat de soortenrijkdom continu verandert. Zo konden we 30 jaar geleden, tijdens de vroegmorgenwandelingen van Gilbert Van Bastelaere, genieten van de zang van nachtegaal en tortelduif. Beide soorten komen intussen al lang niet meer voor in Het Leen en bij uitbreiding bijna in het gehele Meetjesland. De laatste waarneming in Het Leen van de nachtegaal dateert van 2010. Anderzijds heeft Gilbert nooit meegemaakt dat zowel de middelste bonte specht als de havik in Het Leen tot broeden kwamen.

Cadeautje?

De nieuwe inventaris is geen opsomming van soorten, maar schetst meer een beeld van wat er al dan niet waargenomen kan worden in Het Leen. Ook de geschiedenis van Het Leen komt aan bod, geschreven door Filip Van den Bossche. Die schetst het bos in vroegere tijden tot militaire periode en de recente ontwikkelingen als Provinciaal Domein. Een volledige lijst van waargenomen soorten vind je ook digitaal op <https://arboretum.oost-vlaanderen.be/index.cfm?action=search&dep=fau-na-flora>.

Je kan de inventaris 'Het Leen vol leven' kopen voor 35 euro in het bosinfectrum van Het Leen, Gentsesteenweg 80 in Eeklo (opgelet: het bosinfectrum is gesloten tot 2 januari).

Chris Bruggeman

